MEDIEHUSET FANZINGO
PRESENTERAR

FLYKTPODDEN

UNGA MÖTER ÖVERLEVANDE FRÅN FÖRINTELSEN
SAMTAL OM FLYKT ÖVER GENERATIONSGRÄNSERNA

FLYKTPODDEN

UNGA MÖTER ÖVERLEVANDE FRÅN FÖRINTELSEN

SAMTAL OM FLYKT ÖVER GENERATIONSGRÄNSERNA

I Flyktpodden möts en överlevande från Förintelsen eller annat krig/folkmord och en ung person som har egna erfarenhet av flykt och migration. Dessa dynamiska möten mellan ungdomar, som blivit utsatta för rasism, flytt sitt hemland eller förlorat anhöriga i krig, och äldre överlevare öppnar upp för insikter som ökar förståelsen för att dra paralleller till det som hände och den utveckling som sker idag. De unga programledarna skapar en identifikation som ger nya ingångar till berättelserna om folkmord och flykt. Och lyssnaren får uppleva öden och samhällsskildringar som många endast möter i film och litteratur.

Vidare visar dessa fascinerande samtal, unga och gamla som trots sina fruktansvärda utmaningar i livet har hopp och framtidstro. Genom att minnas det hemska som har skett kanske vi tillsammans kan lyckas skapa en bättre värld.

Till Flyktpodden finns en lärarhandledning som lyfter in samtalen i klassrummen och möjliggör för att fler ungdomar får ta del av dessa viktiga frågeställningar. Lärarhandledningen kan användas i sin helhet eller i delar utifrån de avsnitt som passar elevgruppen eller situationen.

"Det är viktigare än någonsin att minnas och samtala om rasismens och nationalismens fruktansvärda konsekvenser. I dagens polariserade samhälle, där grupper av människor ställs mot varandra och avstånden mellan människor med olika livsvillkor ökar, kan unika personliga berättelser göra skillnad."

Emma Lundenmark, projektledare Fanzingo

Flyktpodden är producerad av mediahuset Fanzingo med medel från MUCF. (Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor)

COPYRIGHT© FANZINGO

Lärarhandledning till Flyktpodden

Flyktpodden är ett värdefullt material för lärare med elever som har svårt att ta till sig traditionellt utbildningsmaterial som handlar om rasism, Förintelsen och andra folkmord. Trots anledningen till svårigheterna, som är olika utifrån elevernas erfarenheter, antisemitism, rasistiska tankar eller okunskap kan Flyktpodden öppna upp för samtal och reflektioner kring dessa viktiga ämnen.

Flyktpodden är samtidigt väldigt värdefull i miljöer där ungdomar inte har någon egen erfarenhet av utsatthet och förföljelse. Där kunskapen och förståelsen kring frågan kan vara hög, men där det saknas gemensamma nämnare, närstående erfarenheter och föreställningsvärldar. Här är Flyktpodden ett viktigt verktyg som levandegör en verklighet som för dessa elever är helt främmande.

Syftet med handledningen

Syftet med handledningen är att addera människors berättelser till "läroböckerna" och göra det lättare att se likheter med dagens samhälle. Att skapa nya ingångar och reflekterande samtal om Förintelsen och andra folkmord, vilket kan ge eleverna en förståelse att dra paralleller till det som hände innan, under och efter folkmorden och den utveckling som vi ser i världen idag.

Målet med handledningen

Målet är att skapa förståelse och kunskap om aktuell flykt, "vaccinera" eleverna mot fördomar och ge ungdomar förutsättning att påverka sin egen framtid och omvärld.

Lärarhandledningen struktur

Handledningen är uppbyggd som en presentation så att lärarna ska kunna använda den direkt i undervisningen eller digitalt utan att själv behöva bearbeta frågeställningarna. Varje samtal inleds med en kort presentation av samtalet och de som möts. Detta underlättar för läraren att använda de samtal som passar situationen eller elevgrupp bäst.

COPYRIGHT© FANZINGO

Lärarhandledning till Flyktpodden

Lärarhandledningen är uppdelad i två delar. Del 1 består av fem samtal. Här möter överlevande från Förintelsen en ung person som själv har erfarenhet av migration, i ett samtal om flykt och överlevnad. Del 2 består av tre samtal. Här sker ett möte över generationsgränser om utsatthet, våld och förtryck utifrån bland annat rasbiologin i Sverige och världen. Till varje samtal finns förutom en kort presentation av deltagarna och budskap tillhörande reflektionsfrågor och diskussionsunderlag, vilka är kopplade till läroplanerna för 7-9 och gymnasiet.

Koppling till centrala innehållet i SO för 7-9

- Immigration till Sverige förr och nu. Integration och segregation i samhället.
- De mänskliga rättigheterna inklusive barnets rättigheter i enlighet med barnkonventionen. Deras innebörd och betydelse samt diskrimineringsgrunderna i svensk lag.
- De nationella minoriteterna och samernas ställning som urfolk i Sverige samt vad deras särställning och rättigheter innebär
- Demokratiska fri- och rättigheter samt skyldigheter för medborgare i demokratiska samhällen. Etiska och demokratiska dilemman som hänger samman med demokratiska rättigheter och skyldigheter, till exempel gränsen mellan yttrandefrihet och kränkningar i sociala medier.
- Aktuella samhällsfrågor, hotbilder och konflikter i Sverige och världen. FN:s syfte och huvudsakliga uppdrag, andra former av internationell konflikthantering och folkrätten i väpnade konflikter.

Koppling centrala innehållet i gymnasieskolan Sh1b, Hi1a och Hi 1b, Sv1

- Kunskap om de mänskliga rättigheterna. I sin analys förklarar eleven samband och drar slutsatser om samhällets organisation, dess historiska förutsättningar och hur nutida samhällsförhållanden påverkas av individer, grupper och samhällsstrukturer.
- Historiemedvetande: eleven ger exempel på, och förklarar samband mellan skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden samt drar slutsatser om vad skeenden i det förflutna och förhållanden i nutiden kan ha för betydelse för framtiden.
- Undervisningen ska också leda till att eleverna utvecklar förmåga att använda skönlitteratur och andra typer av texter samt film och andra medier som källa till självinsikt och förståelse av andra människors erfarenheter, livsvillkor, tankar och föreställningsvärldar. Den ska utmana eleverna till nya tankesätt och öppna för nya perspektiv.

COPYRIGHT© FANZINGO

Att tänka på när personliga berättelser används i undervisningen

Det är viktigt att läraren uppmärksammar eleverna om möjligheter och begränsningar med att använda personliga berättelser i undervisningen. Detta är extra angeläget när ämnena är svåra utifrån subjektiva värderingar och egna erfarenheter. Men samtidigt är det just därför som Flyktpodden blir så betydelsefull.

Begränsningar

- Ett vittnesmål är en subjektiv upplevelse av en händelse. Det innebär att vittnesmålens berättelser inte kan ersätta historieboken men är ett komplement.
- Ett vittnesmål bygger på personliga minnen. Enligt en del forskare kan minnet förstora, förminska eller förvanska det som hänt vilket ibland kan vara problematiskt.

Möjligheter

- Att varva endimensionell fakta ur en bok med medieklipp som innehåller personliga berättelser är ett meningsfullt arbetsätt som levandegör och varierar undervisningen.
- Att jämföra människors berättelser med fakta kan göra det lättare att se likheter med dagens samhällsliv.
- Att lyssna på en människa som har varit offer i en historisk situation kan göra det lättare att känna empati för andra som är drabbade.

Med denna insikt som fundament lyfter samtalen i Flyktpodden de essentiella frågorna,

Vad kan vi lära av historien?
Hur ska vi undvika att historien upprepas?

COPYRIGHT© FANZINGO

MEDIEHUSET FANZINGO
PRESENTERAR

FLYKTPODDEN

UNGA MÖTER ÖVERLEVANDE FRÅN FÖRINTELSEN

Del 1

Om att återförenas med någon man trodde var förlorad…

I det första avsnittet av Flyktpodden möter vi 17-åriga Fery som flytt från Afghanistan tillsammans med sin familj. Hon pratar med Piotr Zettinger, 80 år, som är överlevande från Förintelsen.

De samtalar om flykten, om att återförenas med familjemedlem man trodde var förlorade, samt om hur erfarenheten av att fly har format dem båda som människor.

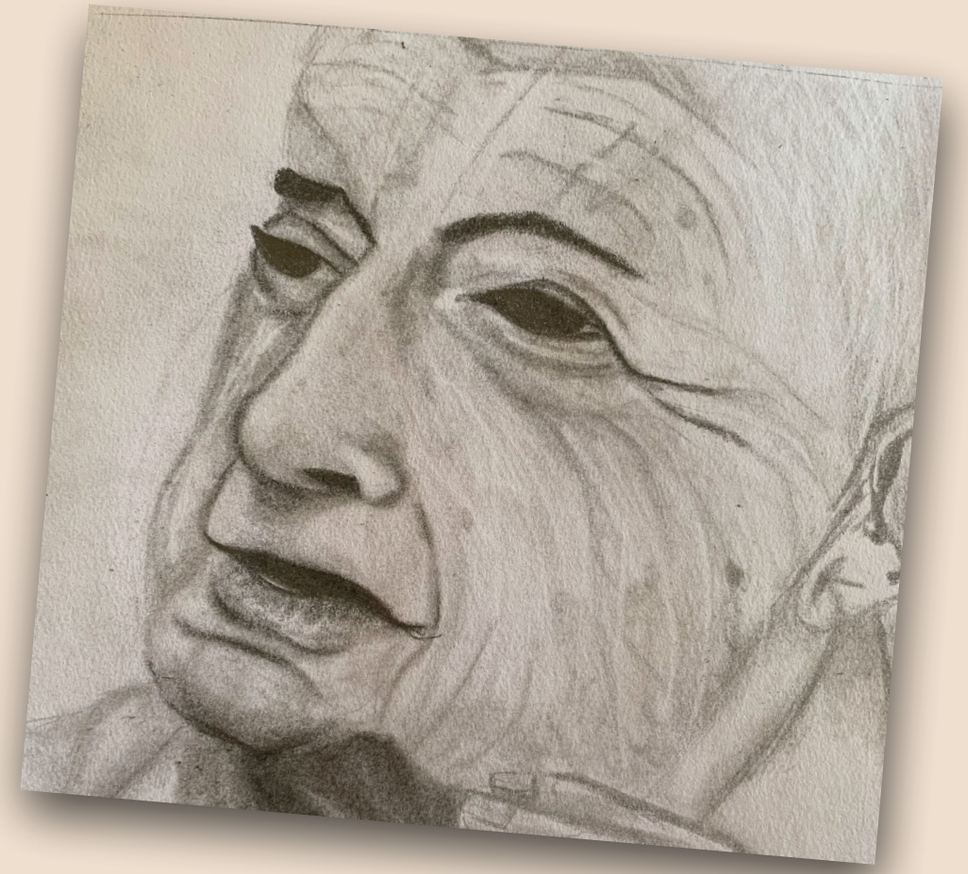

Illustration Lovis Björsell

https://soundcloud.com/flyktpodden/sets/flyktpodden-del-1

https://open.spotify.com/episode/6hHMw8d5t5WlIXtmdRer3O?si=r7c9OXo9RSS1neBLskU-Lg

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att återförenas med någon man trodde var förlorad…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Piotr och Fery delar flera öden. De har båda blivit diskriminerade och förföljda för att de tillhör en viss folkgrupp. Men båda har också fått uppleva att skiljas från familjemedlemmar och sedan återförenas med någon som de trodde var förlorad. Vad säger Piotr och Fery om sina återföreningar?

1. Hur gammal var Piotr när han skiljdes från sin familj? Hur gick flykten till? Vad berättar Piotr om sin tid på klostret?
2. Vad tänkte Piotr när han träffade sin mamma? Vad var det för episod som gjorde att Piotr förstod att det var hans mamma?
3. Vad berättar Fery om hennes brors försvinnande? Hur fick familjen reda på att han levde i Sverige?
4. Vad tänkte Fery när hon träffade sin bror?
5. Har du några erfarenheter av att återförenas med någon som du trott var borta? Hur reagerade och agerade du då?

Vad menar Piotr med, *" Den människa som tror att hon är för liten för att göra skillnad, har aldrig sovit i ett rum med en mygga"?*

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att återförenas med någon man trodde var förlorad…

Kreativ uppgift

Både Piotr och Fery har blivit diskriminerade och förföljda för att de tillhör en viss folkgrupp. Poitr som jude under andra världskriget och Fery som khazarerna i Afganistan och Iran. Vad finns det för likheter och olikheter mellan dessa folks öden?

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva anledningar till varför de olika folkgrupperna förföljs och diskrimineras. Använd kunskaper från samtalet och från egna erfarenheter. Skriv bara en anledning per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in anledningarna i varsin cirkel. De anledningar som är lika skriver ni i mitten, där cirklarna möts.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi se för likheter med andra folkgrupper som har varit eller är diskriminerade?
Vad kan vi lära oss av detta?

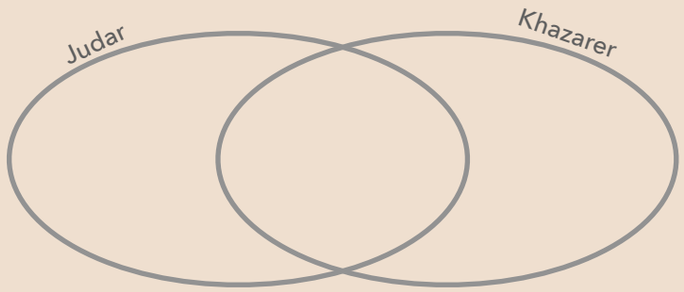

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att föreläsa om svåra minnen…

I det andra avsnittet träffas Ali Zardadi, 19 och Susanna Christensen, 86. Som barn deporterades hon från Ungern med sina föräldrar och hamnade till så småningom i det ökända koncentrationslägret Bergen-Belsen. I programmet berättar Susanna om upplevelserna i lägret och om den första tiden i Sverige efter kriget.

Hon berättar om hur hon upplevde den svenska skolan som den enda mörkhåriga flickan i klassen. Susanna och Ali samtalar också om hur det är att föreläsa om svåra minnen.

Illustration Lovis Björsell

https://soundcloud.com/flyktpodden/avsnitt-2-ali-och-susanna

https://open.spotify.com/episode/5hwD5c6ncjCNa0Nbz5ay8o?si=rFWaYYVbSiKUwroA-1WBvw

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att föreläsa om svåra minnen…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Både Susanna och Ali är ute och föreläser om sina svåra minnen. De beskriver att föreläsningarna är ett sätt att bearbeta och gå vidare.

1. Susanna började berätta om sina minnen efter 20 år i Sverige. Vad var det som fick henne att börja prata? Varför hade hon inte sagt något tidigare? Hur kändes det efter de första samtalen? Varför kände Susanna så?
2. Vad har Ali för erfarenheter av att berätta om sin flykt och saknaden av sina föräldrar? Vad märker han bland ungdomarna när han berättar?
3. Vad har Susanna och Ali för strategier för att klara av att prata om sina svåra minnen? Varför gör de så?
4. Vad är det som gör att de fortsätter att prata om sina minnen trots att det är tungt? Vad tänker du om det?
5. Skulle du kunna prata om svåra minnen för andra? Vad gör du för att hantera svåra minnen?

Vad menar Ali med, *"Bjud in någon som sitter ensam, var mer öppna, det kan göra mer nytta än du tror"*?

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att föreläsa om svåra minnen…

Kreativ uppgift

Det finns flera likheter mellan Susannas deportering från Ungern och Alis flykt. De delar också liknande erfarenheter i sin skolgång. Vad finns det för likheter mellan Susannas deportering från Ungern och Alis erfarenheter av flykt? Vad finns det för likheter och skillnader mellan Susannas och Alis skolgång?

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva händelser och beskrivningar av flykt och skolgång. Skriv bara en händelse eller beskrivning per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in I händelser och beskrivningar i cirklarna. De händelser och beskrivningar som är lika skriver ni i mitten, där cirklarna möts.

Diskutera det ni ser.

Vad kan vi se för likheter mellan deras flykt?
Vad kan vi se för likheter i deras skolgång i Sverige?
Vad kan vi lära oss av detta?

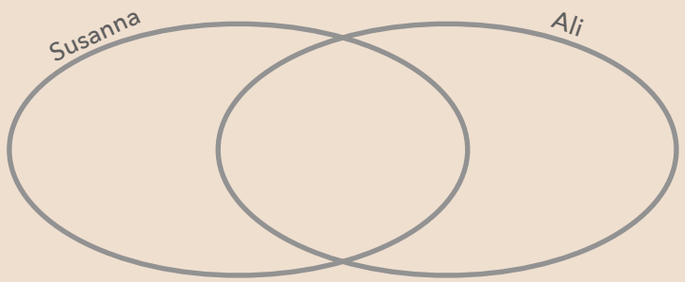

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att som 12-åring lämnas ensam utan sin familj…

Vi möter Roda 26 år. Hon kom till Sverige som ensamkommande flykting från Somalia när hon var 16 efter att ha levt på flykt sedan 12-årsåldern. Hon träffar Elisabeth Citrom, 87 år, som satt i ett av andra världskrigets värsta förintelseläger.

Trots att deras historier skiljer sig ganska mycket åt, har de gemensamt att de var lika gamla när de skildes från sina föräldrar och problemen började hopa sig.

https://soundcloud.com/flyktpodden/avsnitt-3-roda-och-elisabeth

https://open.spotify.com/episode/0K1iV2D2bZVcgsEnqscten?si=1bfAMh6kTYiSKTE_CA2SYg

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att som 12-åring lämnas ensam utan sin familj…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Rodas och Elisabeths hemska historier och öden börjar när de båda var 12 år. Deras historier skiljer sig åt, men är ändå lika,12 år och lämnad ensam…

1. När Elisabeth kom till förintelselägret Auschwitz Birkenau fick hon ingen tatuering. Varför inte?
2. Vad var det som gjorde att Elisabeth lyckades fly? Hur gick flykten till? Vad tänker Elisabeth om sitt öde?
3. Kriget var inte det främsta hotet för Roda och hennes familj. Vad var det främsta hotet och varför var det det?
4. Roda brottas fortfarande med tankar om varför det var hon som lämnades bort? Vad tror hon är anledningen till att föräldrarna valde att det skulle var hon? Vad känner hon inför detta?
5. Vad tänker Roda om sitt liv i Sverige? Varför vill Elisabeth att Roda ska stanna upp och reflektera över vart ödet har lett henne?

Vad menar Elisabeth med, "*Från varje liten händelse, på något sätt blir man starkare och lär sig något*"?

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att som 12-åring lämnas ensam utan sin familj…

Kreativ uppgift

Elisabeth säger att hon aldrig har varit rädd förut. Men att hon är rädd nu. Hon säger att det känns som att vi är tillbaka på 1930-talet och det finns ingenstans att fly. Vad menar hon med det?

Vad finns det för likheter och olikheter mellan nu och 1930-talet?

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva anledningar till vad som skapar oroliga och farliga samhällen. Använd kunskaper från samtalet och från egna erfarenheter. Skriv bara en anledning per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in anledningarna i varsin cirkel. De anledningar som är lika skriver ni i mitten, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler anledningar. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi se för likheter mellan 1930-talet och 2020-talet?
Vad kan vi lära oss av detta?
Vad kan vi göra för att samhället ska bli tryggare?

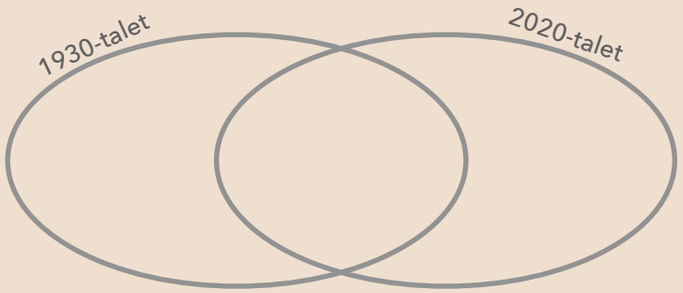

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att inte hata eller hämnas…

Vi möter Roberta Dinsi Kobi. Hon är 15 år gammal, född i Ghana och kom till Sverige som 12-åring. Hon för ett samtal med Emerich Roth, 94 år och överlevande från förintelsen. Precis som många andra överlevare är han ute och föreläser i skolor om vad han varit med om, bland annat med hjälp av en film.

Mötet äger rum efter att denna film visats på mediahuset Fanzingo för en publik i Stockholmsförorten Alby.

Illustration Lovis Björsell

https://soundcloud.com/flyktpodden/avsnitt-4-roberta-och-emerick

https://open.spotify.com/episode/5Dd2w2eKTCYSQkH7MtJbp0?si=mAasNvQYQ36VsqlOdRppug

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att inte hata eller hämnas…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

"Kärlek är viktigare än hämnd och hat. Den kärleken som mina föräldrar hade gett mig kunde inte ens nazisterna ta i från mig" säger Emerich. För Roberta är han ett bevis på att man kan klara allt bara man har hopp.

1. Hur reagerade och agerade Emerich när han fick möjlighet att hämnas på nazisterna? Varför reagerade han så? Hur tror du att du skulle reagera om du hamnar i samma situation?
2. Vad menar Emerich när han säger att det inte är den fysiska styrkan som är den viktiga, utan den psykiska? Hur blir man stark psykiskt? Vad anser han är den viktigaste "ingrediensen"? Vad tänker du när du hör detta?
3. Vad anser Emerich är anledningen till att Förintelsen kunde hända? Vad tänker du när du hör det?
4. Roberta frågar Emerich om han önskar att han kunde förändra något i sitt liv. Vad svarar Emerich på det?

Vad menar Emerich med att, "*vi kan inte förändra vår egen historia bara andras*"?

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att inte hata eller hämnas…

Kreativ uppgift

Emericks börjar sin berättelse med att säga, "Det som jag har varit med om borde ingen behöva vara med om". Men det finns det flera exempel i historien och litteraturen som beskriver detta. Roberta gör liknelser mellan judeförföljelsen och slaveriets historia i Ghana. Var mer i historien och litteraturen finns dessa upplevelser?

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva ner liknande upplevelser och var de existerat, litterärt fiktiva och verkliga. Använd kunskaper från samtalet och från egna erfarenheter. Skriv bara en händelse/upplevelse per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in upplevelser i varsin cirkel. De upplevelser som är lika skriver ni i mitten, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler upplevelser. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi lära oss av detta?
Varför finns det så många upplevelser som korsar varandra?

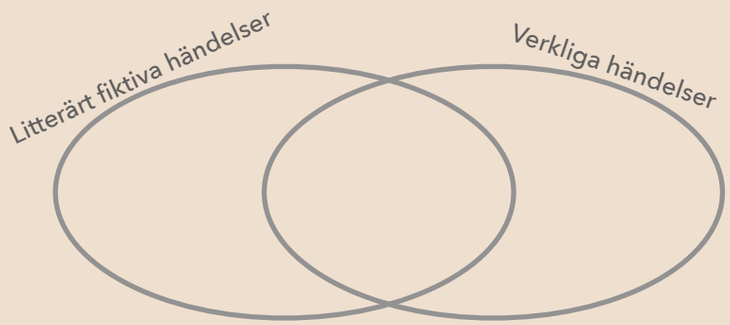

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att överleva mot alla odds…

I det femte avsnittet möter vi Sara, 19 år och ensamkommande flykting från Afghanistan. Som 15-åring blev hon bortgift med en äldre man mot sin vilja. Hon samtalar med Tobias Rawet 83 år gammal och överlevare från förintelsen. Först när han var 60 år började han tala om sina upplevelser och har sedan dess föreläst runtom i landet.

Saras flykt från tvångsäktenskap och barnäktenskap har skapat en mediastorm eftersom hon inte får stanna trots dödshot från hennes mans familj. Fallet har varit uppe i Europadomstolen och är inte i skrivandets stund löst.

https://soundcloud.com/flyktpodden/avsnitt-5-sara-och-tobias

https://open.spotify.com/episode/4wXFTyiThTP1mCEVv9GIUI?si=1NAGeiOvTt-04u5LcZo3Ig

COPYRIGHT© FANZINGO

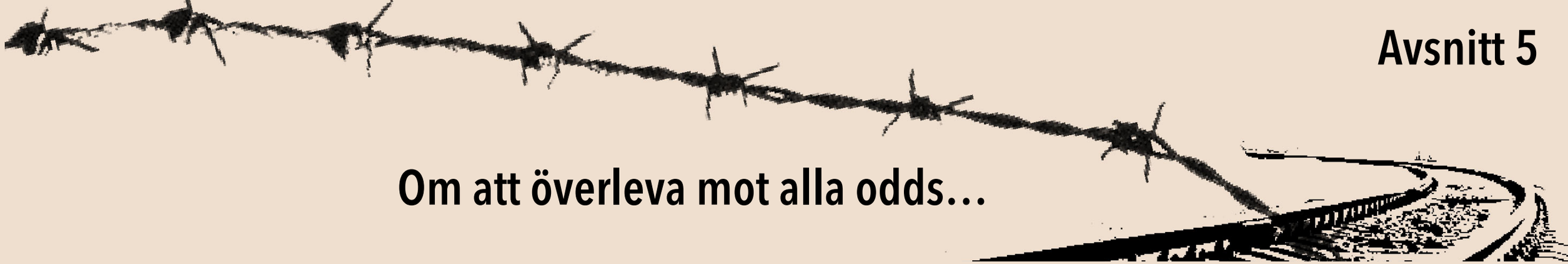

Om att överleva mot alla odds…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Saras och Tobias historier och liv är olika men de delar ödet att överleva mot alla odds. Tobias var en av de 65 barn som överlevde från Lots ghetto. Sara har överlevt våld, dödshot och livsfarlig flykt för att få leva som en fri människa.

1. "Jag köper inga lotter, jag har redan vunnit högsta vinsten." Vad menar Tobias med det?
2. "Där och då på det snötäckta berget bestämde jag mig", säger Sara. Vad var det som hände och vad har det för betydelse för hennes liv.
3. Tobias bestämmer sig för glömma det som hänt och aldrig prata om sina upplevelser. "Börja leva på nytt." Men något får honom att ändrar sig? Vad är det för specifik händelse? Varför blir det då viktigt att börja tala om Förintelsen och det han upplevt?
4. Sara säger att hon har fått lära sig att säga ifrån och vara stark. Varför ser hon det som viktigt att berätta sin historia.? Vad hoppas hon på att uppnå med det?

Vad menar Tobias med, *"tro på att alla människor är goda människor… då kommer man långt. Jag tror…"*

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att överleva mot alla odds…

Kreativ uppgift

Sara berättar om sitt liv i Afghanistan och varför hon bestämde sig för att fly. Hon har inte fått uppehållstillstånd ännu men säger att hon vägrar ge upp. Jämför Saras liv före och efter flykten.

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva händelser och beskrivningar från Saras liv i Afghanistan och i Sverige. Använd kunskaper från samtalet och från egna erfarenheter. Skriv bara en anledning per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in händelser och beskrivningar i varsin cirkel. De som är lika skriver ni i mitten, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler händelser och beskrivningar. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad händer om Sara inte får stanna i Sverige?
Kommer allt bli bra om Sara få uppehållstillstånd?
Vad kan vi lära oss av detta?

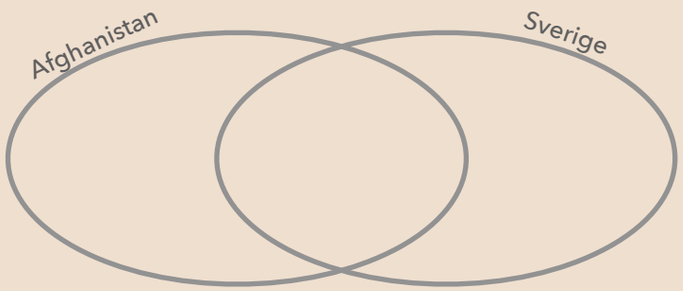

COPYRIGHT© FANZINGO

MEDIEHUSET FANZINGO
PRESENTERAR

FLYKTPODDEN

SAMTAL OM FLYKT ÖVER GENERATIONSGRÄNSERNA

Del 2

Om att som rom bli utsatt för våld och förtryck…

I det här avsnittet möter vi 22-åriga Dusan Marinkovic, som flydde från Serbien till Sverige tillsammans med sin familj när han var 5 år. Dusan möter Singoalla Millon, då 86-årig kvinna, född i Torekov i Skåne. Hon levde som kringresande i Sverige under hela sin uppväxt men bodde fram till sin bortgång hösten 2020 i sin lägenhet i Göteborg.

Illustration Lovis Björsell

De är båda romer och samtalar om den personliga erfarenheten, att som rom, bli utsatt för förtryck och våld.

https://soundcloud.com/flyktpodden/avsnitt-6-dusan-och-singoalla

https://open.spotify.com/episode/4PKT3y7ImTnblkid5MOYG5?si=Hg9NAtDMR16amSiw-_QhIA

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att som rom bli utsatt för våld och förtryck…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Singoallas och Dusan är båda romer som blivit utsatta för förtryck och våld. Deras uppväxter som romer i Sverige är väldigt olika men har ändå många likheter och beröringspunkter.

1. Singoalla var den enda av syskonen som är döpt. Vad var det som gjorde att just hon döptes.
2. Dusan skulle egentligen ha fått namnet Milan. Varför blev det inte så?
3. Dusan drar paralleller mellan nutid, sin familjs öde och Europa på -30-talet och säger att det började med tiggeri och slutade med mord. Vad menar han med det? Vad anser han att det har för betydelse Sverige?
4. Singoalla berättar om expediter som följer henne när hon är och handlar. Varför blir hon förföljd? Vad tänker du när du hör det?
5. Dusan berättar att hans kompis inte fick dela godis med honom på en klassfest. Varför fick han inte det? Vad tänker du när du hör detta?

Vad menar Dusan med, *"media har också ett ansvar, att lyfta romska förebilder och visa på det positiva."*

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att som rom bli utsatt för våld och förtryck…

Kreativ uppgift

Singoalla är stolt över att vara rom och vill kallas zigenare. I samtalet får vi lära oss lite om romernas historia och att de har diskrimineras av staten sedan de kom till Sverige på 1500-talet. Singoalla berättar om sitt i liv som barn och ung. Jämför hennes liv med Dusans liv och romernas situation i Europa idag.

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva ner det Singoalla och Dusan berättar om sina liv. Be dem också skriva ned vad de vet om romernas livssituation i Europa idag. Skriv bara en sak per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni placerar ut orden i cirklarna. De skildringar som är lika skriver ni där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler anledningar. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi lära oss av detta?
Vilka förändringar i samhället har förbättrat romernas situation i Sverige?
Vilka fler förändringar behövs i Sverige och Europa?

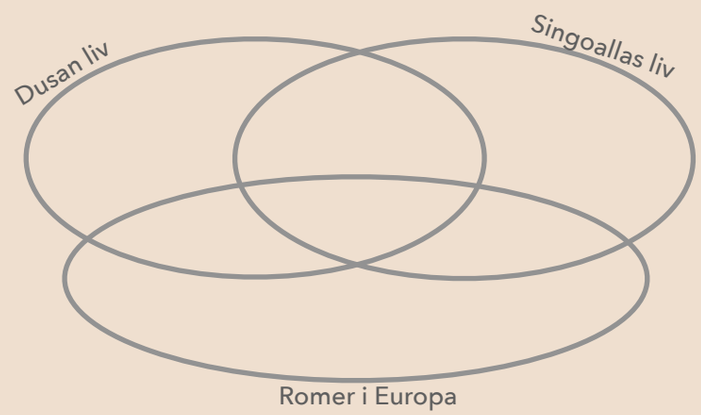

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att få vara den man är och integration över generationer…

Vi möter Sillvie Adourian, 17 år, och före detta riksdagsledamoten Nalin Pekgul, 53 i ett samtal om av flykt och integration över generationsgränserna.

Nalin Pekgul flydde från Kurdistan, Turkiet strax före militärkuppen 1980. Hon blev senare den första muslimen i Sveriges riksdag. Sillvie Audorian kom tillsammans med hundratusentals andra från Syrien 2014 och har fått avslag på ansökan om uppehållstillstånd. Detta trots att hon är homosexuell och kan vänta fängelsestraff i sitt hemland.

https://soundcloud.com/flyktpodden/avsnitt-7-nalin-och-siilvie

https://open.spotify.com/episode/63S2IiXeUOOHhO5ht1nrMp?si=YQjP7DBVTCeRU0OqIl6OOw

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att få vara den man är och integration över generationer…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Sillvie och Nalin jämför sina liv och ser att de båda har levt under yttre förtryck men att deras hemförhållanden och uppfostran skiljer sig mycket åt

1. Vad kände Sillvie och hennes mamma när de kom till Sverige? Blev det som de trodde? Varför inte?
2. Nalin berättar att hennes liv blev mer begränsat när hon kom till Sverige. Varför blev det det?
3. Nalin tackar sin farfar för att hon är den hon är idag. Vad menar hon med det? Vad gjorde hennes farfar?
4. För Sillvie är musiken det som får henne att må bättre. Hur såg hennes liv ut innan hon hittade musiken och varför är musiken så viktig för henne? Vad vill hon berätta med sin musik?
5. Sillvie säger att hon inte vill bo någon annanstans. Varför vill hon inte det? Hon säger att hon bär på en ilska mot sitt hemland. Vad är det som gör henne arg? Vad sätter det igång för tankar hos dig när Sillvie säger det?

Vad menar Sillvie med, *"…ta din makt, säg till dem som trycker ner dig, alla är lika värda! Inga drömmar är för stora!"*

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att få vara den man är och integration över generationer…

Kreativ uppgift

Jämför Sillvies och Nalins flykt och första tid i Sverige. Fundera på händelser under flykten, hur de togs emot i Sverige, i skolan, hur kamrater och de vuxna har regerat och agerat runt dem.

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva ner händelser från Sillvies och Nalins berättelser om deras flykt och första tid i Sverige. Skriv bara en händelse per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in händelser i varsin cirkel. De situationer som är lika skriver ni i mitten, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler situationer och egna erfarenheter. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi se för skillnader i mellan 1970-talet och 2010-talet?
Vad var bättre för och vad är bättre nu?
Vilka förändringar behövs för att förbättra integrationen och villkor för migranterna?

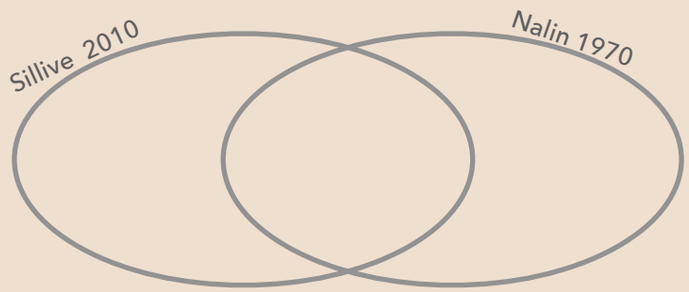

COPYRIGHT© FANZINGO

Om minoritetsfolk, rasbiologi och folkmord…

Vi möter Irma Bergdahl, 21 år och same och Josée Butera Akayezu, 44, överlevare från folkmordet i Rwanda. Samtalet rör de rasbiologiska ideologierna, hur de lever kvar än i dag i Sverige och hur de föranledde utrensningen av minoriteten Tutsier i Rwanda 1994 då nära en miljon mördades.

Uppdelningen av hutuer och tutsier gjordes av kolonialmakterna och det byggde inte på etnicitet utan rikedom. Ändå mättes skallarna, precis som det även gjordes i Sverige där rasbiologiska institutet fanns kvar till slutet av 1950-talet.

Illustration Lovis Björsell

https://soundcloud.com/flyktpodden/avsnitt-8-irma-och-josee

https://open.spotify.com/episode/0ur3Xd8Ee4CP3AiVUidPZD?si=qvADg-ASSu-aIFNV5ngxcQ

COPYRIGHT© FANZINGO

Om minoritetsfolk, rasbiologi och folkmord…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Josée och Irma pratar om rasbiologiska ideologierna från mitten av 1900-talet och hur de har påverkat och påverkar deras liv.

1. Vad var anledningen till folket delades upp i Tutsier och Hutuer? Hur påverkade kolonialmakterna Belgien och Tyskland utvecklingen och kriget i Rowanda?
2. Rwanda har inlett en försoningskommission där offer och gärningsmän får mötas. Vad har den för syfte? Vad anser Josée om försoningskommittén? Vad tänker du om den?
3. Idag delas inte folket upp i Tutsier och Hutuer utan alla kallar sig Rwandier. Varför är det viktigt? Vad tänker du om det?
4. Irma håller inte med Josées påstående om att man i Sverige är ett folk. Varför inte? Vad ger Irma för exempel på att rasbiologiska ideologier fortfarande lever kvar i Sverige? Vad tänker du när hon ger dessa exempel?

Vad menar poeten Ella Maria Nutti med, *"Jag ska leva för de förmödrar som inte fick chansen… Jag andas nu för dom som inte fick chansen…"*

COPYRIGHT© FANZINGO

Om minoritetsfolk, rasbiologi och folkmord…

Kreativ uppgift

I samtalet upptäcker Irma och Josée många likheter mellan Samernas och Tutsierna liv som minoriteter under 1900-talet. Båda vill berätta om sina och sitt folks erfarenheter, Irma har gjort en film om sitt liv och Josée har skrivit en bok. Varför har de gjort detta och vad vill de berätta med sina historier?

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva ner beskrivningar på Samernas och Tutsiernas livssituationer. Skriv också ner anledningar till att Irma och Josée vill berätta om detta. Skriv bara en sak per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in beskrivningar och anledningar i varsin cirkel. De beskrivningar och anledningar som är lika skriver ni, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler beskrivningar och anledningar. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi se för likheter mellan Samernas och Tutsierna liv?
Vad är det som driver Irma och Josée att berätta sina historier?
Vad kan vi lära oss av detta?

COPYRIGHT© FANZINGO

Om vikten av att inte glömma sitt folksidentitet…

Vi möter Berolin Deniz, vars släktingar drabbades av folkmordet på armenier och assyrier/syrianer (Seyfo) 1915-1917, och Eduardo Flores Gonzales från Lima Peru, vars äldre släktingar levde i en diktatur fram till 80-talet.

Samtalet berör likheter mellan deras upplevelser av att vara efterlevande i en familj som drabbats av oerhört starka händelser i en tidigare generation. De reflekterar över hur historiska händelser påverkar deras liv ini idag och hur viktigt det är att inte glömma sin familjs historia.

https://www.sverigesroster.se/produktion/flyktpodden-berolin-och-eduardo/

COPYRIGHT© FANZINGO

Om vikten av att inte glömma sitt folksidentitet…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Berolin och Eduardo pratar om skrämmande upplevelser som deras familjer har upplevt och hur de har påverkat och påverkar deras liv.

1. Berolin säger att Seyfo varken började eller slutade med massakern 1915 och att folkmordet är en pågående händelse. Vad menar hon med det?
2. Vilka händelser och orsaker ligger bakom Seyfo?
3. Edwardo säger att han aldrig har hört talas om Seyfo tidigare. Varför tror du att det är så?
4. Berlino känner att det är jätte viktigt att fortsätta sprida kunskap om Seyfo och det är viktigt att minnas. Det är vår kompass och GPS. Vad menar hon med det?

Vad vill Eduardo säga med citatet från boken Björnen Paddington, *"Kroppen kan resa snabbare, men ditt hjärta är fortfarande på väg"*?

COPYRIGHT© FANZINGO

Om vikten av att inte glömma sitt folksidentitet…

Kreativ uppgift

Ett folk, ett språk och en religon! Det finns flera likheter mellan Seyfo/förtrycket mot armenier och assyrier/syrianer och folkmord/förtryck i världen historiskt och i nutid. Jämför dessa folkmord/förtryck med Seyfo.

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva ner andra folkmord och förtryck som de känner till. Skriv också ner orsaker och händelser som beskriver och ligger bakom de olika folkmoden/förtrycken. Skriv bara en sak per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in beskrivningar och anledningar i varsin cirkel. De beskrivningar och anledningar som är lika skriver ni, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler beskrivningar och anledningar. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi se för likheter mellan Seyfo och andra folkmord/förtryck?
Vad är orsakerna till dessa fruktansvärda händelser?
Vad kan vi lära oss av detta?

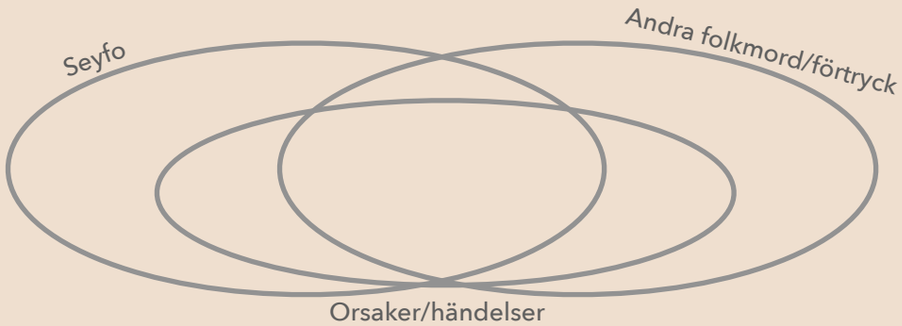

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att ha två kulturer som berikar och utmanar…

I ett öppenhjärtigt och gripande samtal möts 74-åriga Terttu Haapanen från Finland, som kom till Sverige som arbetskraftsinvandrare som ung vuxen och Alexander Rezai, 20 år, som flydde hit som 14-åring för att rädda sitt liv.

Både Terttu och Alexander kände ensamhet första tiden och upplevde att ingen var intresserad av att höra om deras liv och hemländer. Att känna tillhörighet i två kulturer är berikande, men kan också upplevas utmanande.

https://www.sverigesroster.se/produktion/flyktpodden-med-terttu-och-alexander/

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att ha två kulturer som berikar och utmanar…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Trots deras olika bakgrunder och orsaker till varför de emigrerade till Sverige, delar Terttu och Alexander flera erfarenheter som berikar och utmanar.

1. Terrtu kallas för efterkrigsbarn. Vad betyder det?
2. Vad tänkte och tyckte Terrtu om Sverige innan och när hon kom till hit?
3. Hur upplevde Alexander sin första tid i Sverige?
4. Hur gick Alexanders flykt till Sverige till? Vad fick Alexander uppleva?
5. Både Terrtu och Alexander har erfarenheter av att utsättas för diskriminering bland annat för sina namn, hur löste de sina problem?

Vad menar Terrtu med att, *"Man ska inte säga allt här i världen?*

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att ha två kulturer som berikar och utmanar…

Kreativ uppgift

Terrtu och Alexander samtalar om att det är både berikande och utmanande att känna tillhörighet i två kulturer. Jämför deras olika erfarenheter och hur de beskriver sin tillhörighet.

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva ner hur Alexander och Terrtu beskriver sin nationella tillhörighet. Skriv också orsaker och händelser till varför de känner som de gör. Skriv bara en sak per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver in beskrivningar, orsaker och händelser i varsin cirkel. Det som är lika skriver ni, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler beskrivningar, orsaker och händelser. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad är orsakerna till att de känner som de gör?
Vad kan vi se för likheter mellan Alexanders och Terrtus beskrivningar?
Vilka paralleller kan vi dra till oss själva?
Vad kan vi lära oss av detta?

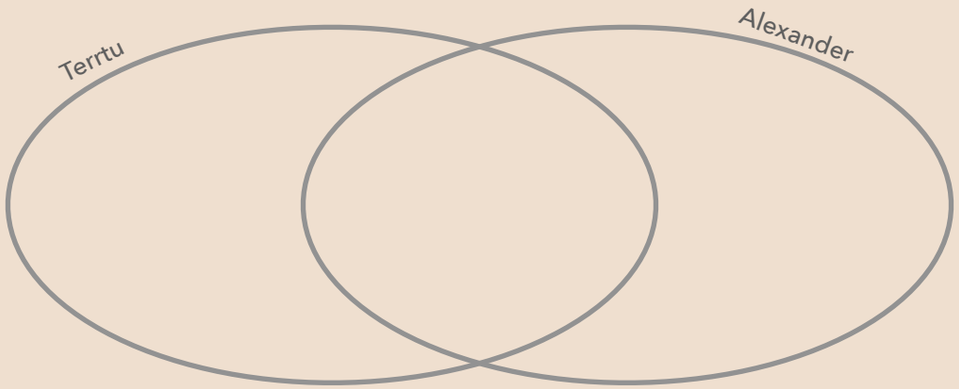

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att hantera livet när det förändras totalt på en dag…

Joseph Popa från Sierra Leone tvingades fly från sitt hemland som barn på grund av sin sexuella läggning. Här möter han Natalie Berglund Vorona som flydde från kriget i Ukraina i ett starkt samtal om sina livsomvälvande erfarenheter.

Natalie ville inte tro att ryktet om en rysk invasion var sant och valde att stanna kvar i Ukraina. En morgon vaknade hon upp till ljudet av krigsplan och tillbringade kommande dagar i ett skyddsrum. Livet förändrades totalt på en dag.

Detta avsnitt är på engelska.

https://www.sverigesroster.se/produktion/flyktpodden-med-joseph-och-natalie/

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att hantera livet när det förändras totalt på en dag…

Frågeställningar och diskussionsunderlag

Använd arbetsätt EPA, reflektera Enskilt över frågorna, samtala med en Parkamrat, diskutera med Alla.

Både Josephs och Natalies liv förändrades totalt på en dag.

1. Vad gjorde Natalie dagen innan kriget bröt ut? Varför kände hon sig så oförberedd på ett krigsutbrott?
2. Vad var anledningen till att Joseph flydde till Sverige. Hur uttrycker Natalie orsaken, när hon återberättar hans historia?
3. Joseph väg till Sverige liknar många unga flyktingars utsatthet. Vad utsattes han för och hur påverkar det honom idag?
4. Joseph och Natalie berättar om hur de kämpar med att hantera sina upplevelser. Vad gör de? Hur beskriver de sina känslor och anledningar till det de gör?
5. Natalie frågar Joseph om tips inför hennes nya liv i Sverige. Vad är hans råd?

Vad menar Joseph med att, *"have patience and fokus on your goal"?*

COPYRIGHT© FANZINGO

Om att hantera livet när det förändras totalt på en dag…

Kreativ uppgift

Kriget i Ukraina är inte bara en humanitär katastrof. Det förändrar mångas syn på vår nutidshistoria. I tidigare avsnitt av Flyktpodden berättar överlevande från förintelsen och andra folkmord om orsaker till deras historia och om rädslan för att historien ska upprepas. Vad är orsaken till kriget i Ukraina, vilka likheter och olikheter ser vi i nutidshistorien? Är deras rädsla befogad?

Brainstorm,

Dela ut post-it lappar till alla elever. Låt dem skriva ner orsaker till kriget i Ukraina och hur det påverkar samhället. Skriv också ner orsaker och händelser som beskriver och ligger bakom krig under 1900-talet. Skriv bara en sak per lapp och värdera inte.

Venndiagram,

Gör ett Venndiagram tillsammans där ni skriver orsaker, beskrivningar och händelser. De orsaker, beskrivningar och händelser som är lika skriver ni, där cirklarna möts. Under samtalets gång kan det komma upp fler tankar. Skriv in de också.

Diskutera det ni ser.

Vad tänker vi när vi ser detta?
Vad kan vi se för likheter mellan kriget i Ukraina och andra krig?
Vad är orsakerna till dessa fruktansvärda krig?
Vad kan vi lära oss av detta?

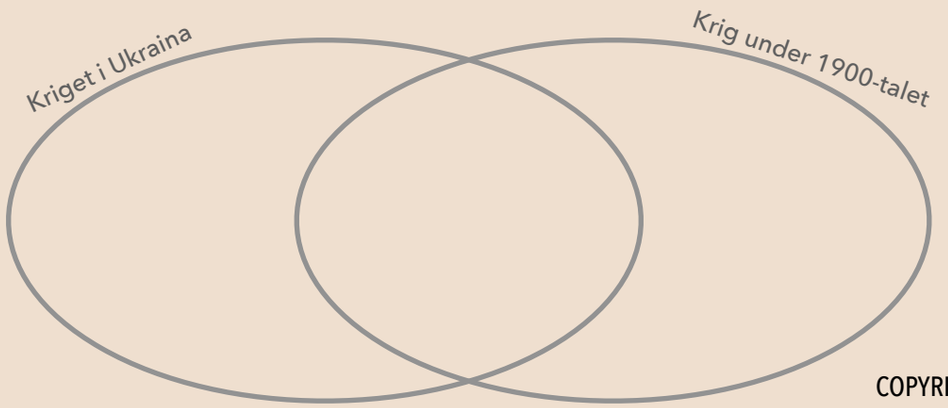

COPYRIGHT© FANZINGO

FLYKTPODDEN

Lärarhandledning

FANZINGO

MED STÖD AV

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

mucf.se

LÄRANDELEK
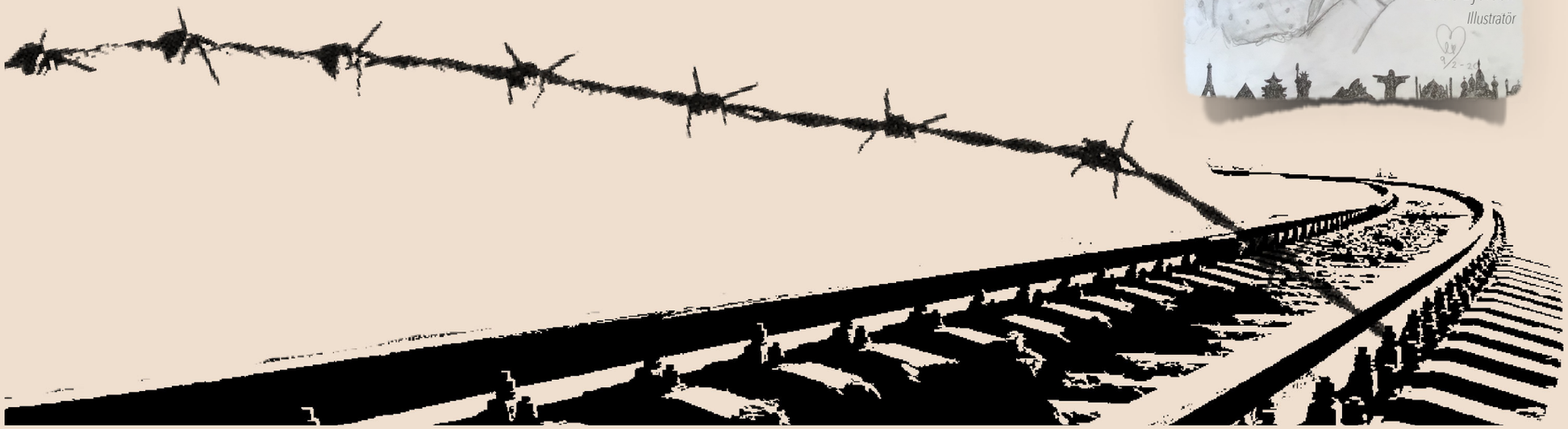
Vi leker oss in i kunskapens värld!